

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

О.Ю. НІКІТЧЕНКО

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГІГІЄНА ПРАЦІ»

*(для студентів за напрямом підготовки 0921 (6. 060101) «Будівництво»
спеціальності: «Охорона праці в будівництві».*

Програма навчальної дисципліни і робоча програма навчальної дисципліни **«Гігієна праці»** (для студентів за напрямом підготовки 0921 (6. 060101) *«Будівництво» спеціальності: «Охорона праці в будівництві»*). / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – уклад.: О.Ю. Нікітченко – Х.: ХНАМГ, 2010.- 18 с.

Укладач: доц., к.т.н. О.Ю. Нікітченко

Рецензент: доц., к.т.н. С.О. Обухов

Видання містить програму навчальної дисципліни та робочу програму навчальної дисципліни, зокрема, тематичний план навчальної дисципліни, її зміст за модулями й темами, плани лекційних занять, завдання до самостійної та індивідуальної роботи студентів, питання для самодіагностики, перелік рекомендованої літератури, а також відображає систему поточного та підсумкового контролю знань студентів.

Затверджено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності,
протокол № 1 від 30 серпня від 2010р.

© О.Ю. Нікітченко, ХНАМГ, 2010

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП	4
I. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
«ГІГІЄНА ПРАЦІ»	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	6
1.1.1. Мета вивчення дисципліни.....	6
1.1.2. Предмет вивчення дисципліни.....	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни.....	7
II. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
«ГІГІЄНА ПРАЦІ».....	9
2.1. Структура робочої програми навчальної дисципліни «Гігієна праці».....	9
2.2. Тематичний план дисципліни.....	9
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та формами навчальної роботи студента.....	10
2.3.1. Лекційний курс.....	11
2.3.2. Лабораторні роботи.....	12
2.3.3. Плани практичних (семінарських) занять.....	12
2.4. Індивідуальні завдання.....	13
2.5. Самостійна навчальна робота студентів.....	13
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	14
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення дисципліни.....	15

ВСТУП

Гігієна праці — це розділ профілактичної медицини, який вивчає вплив на організм людини трудової діяльності і чинників виробничого середовища з метою наукового обґрунтування гігієнічних нормативів і засобів профілактики професійних захворювань та інших несприятливих наслідків впливу трудового процесу та умов праці на робітника.

За визначенням ДСТУ 2293-93, гігієна праці — це комплекс заходів і засобів щодо збереження здоров'я працівників, профілактики несприятливого впливу виробничого середовища і трудового процесу.

В результаті вивчення курсу „Гігієна праці” студент повинен знати і вміти застосовувати на практиці гігієнічні вимоги до виробничого середовища і обладнання робочих місць, усвідомити проблеми взаємодії людини і сучасної техніки, виконувати психологічний аналіз діяльності.

Головне завдання вивчення дисципліни - навчити студентів: визначати небезпечні, шкідливі фактори, що породжуються джерелами небезпек виробничого середовища; прогнозувати можливість і наслідки впливу на організм людини трудової діяльності і чинників виробничого середовища; використовувати нормативно-правову базу захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення; розробляти заходи та застосовувати засоби захисту від дії небезпечних, шкідливих факторів; використовувати у своїй практичній діяльності соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов праці людини в сучасному виробничому середовищі; планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов праці та трудового процесу .

Мета - забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні організаційні й правові основи, так і конкретні вимоги гігієни праці та виробничої санітарії та сформулювати необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для реалізації їх на практиці сприяє

поліпшенню умови праці, підвищенню її продуктивності, запобіганню професійних захворювань та виробничого травматизму, зміцненню здоров'я працюючих.

Предметом вивчення в дисципліні є умови праці на виробництві. **Умови праці** – це сукупність факторів виробничого середовища та трудового процесу, які впливають на здоров'я та працездатність людини в процесі її професійної діяльності.

Головним завданням гігієни праці є якісна та кількісна оцінка впливу умов праці на організм, на основі якої виконується розробка та впровадження засобів, здатних забезпечити максимальну продуктивність праці при відсутності шкідливого впливу на здоров'я працюючих.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з літературою, довідниками та державними нормами і правилами щодо гігієни праці.

Програма навчальної дисципліни «Гігієна праці» розроблена на основі:

ОКХ - ГСВО МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра напрямку підготовки , 0921 «Будівництво», 2004р.

ОПП - ГСВО МОНУ «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра напрямку підготовки 0921 «Будівництво», 2004р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалаврів напрямку підготовки 0921 «Будівництво», 2007р.

Програма ухвалена кафедрою безпеки життєдіяльності протокол № 9 від 2010 р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГІГІЄНА ПРАЦІ»

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни:

1.1.1. Мета вивчання дисципліни –формування системи теоретичних і прикладних знань з правових, економічних і організаційних питань створення безпечних умов праці, захисту людини на виробництві.

1.1.2. Предмет вивчення в дисципліні: вплив умов праці на здоров'я людини на виробництві.

Таблиця 1.1. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Екологія.	Виконання дипломних проектів та магістерських робіт
Безпека життєдіяльності	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Гігієнічна характеристика та оздоровлення умов праці. (2/72)
Змістовий модуль (ЗМ).

ЗМ №1.1. Наукові, правові та організаційні основи гігієни праці (1/36).

ЗМ №2. 1. Біологічна дія і гігієнічна характеристика трудового процесу та факторів виробничого середовища.

Модуль 2. Гігієна праці в системі заходів з охорони здоров'я працівник. (2/72)

ЗМ №2.1. Гігієна праці в будівництві

ЗМ №2.2. Організація праці на робочому місці.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Здійснювати якісну та кількісну оцінку впливу умов праці на організм людини; визначати профілактичні заходи запобігання захворювань на виробництві; застосовувати засоби індивідуального захисту; застосовувати в практичній діяльності вимоги законодавчих і нормативних актів з гігієни праці.	Виробнича. Соціально-виробнича Виробнича Соціально-виробнича	Управлінська. Організаційна. Виконавська. Проектувальна.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. С.В. Алексеев, В.Р. Усенко «Гигиена труда», М.: «Медицина», 1988.
2. А.А. Каспаров «Гигиена труда и промышленная санитария», М.: «Медицина», 1981.
3. В.К. Навроцкий «Гигиена труда и промышленная санитария», М.: «Медицина», 1974.
4. Трахтенберг І.М., Коршунов М., О.В. Чабанова «Гігієна праці та промислова санітарія. – К., 1997. – 164
5. Жидецький В.Ц., Джигірей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. – Львів: Афіша, 2000. -349 с.
6. А.М.Шевченко, О.П. Яворовський «Гігієна праці»(методика досліджень та санітарно – епідеміологічний нагляд)- Вінниця; Нова книга, 2005.-528с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни «Гігієна праці»

Мета: теоретична та практична підготовка фахівців з охорони праці щодо розробки принципів створення робочих місць, враховуючи психічні процеси і якості людини та вимоги до технічних пристроїв та оточуючого середовища, витікаючих із особливостей людської діяльності.

Модуль 1. Гігієнічна характеристика та оздоровлення умов праці - (2/72).

ЗМ 1.1. Наукові, правові та організаційні основи гігієни праці .

ЗМ 1.2. Біологічна дія і гігієнічна характеристика трудового процесу та факторів виробничого середовища.

Модуль 2. Гігієна праці в системі заходів з охорони здоров'я працівників-(2/72).

ЗМ 2.1. Гігієна праці в будівництві.

ЗМ 2.2. Організація праці на робочому місці.

Аннотация программы учебной дисциплины «Гигиена труда»

Цель: теоретическая и практическая подготовка специалистов по охране труда относительно разработки принципов создания рабочих мест, учитывая психические процессы и качества человека и требования к техническим устройствам и окружающей среде, вытекающих из особенностей человеческой деятельности.

Модуль 1. Гигиеническая характеристика и оздоровления условий труда - (2/72).

ЗМ 1.1. Научные, правовые и организационные основы гигиены труда.

ЗМ 1.2. Биологическое действие и гигиеническая характеристика трудового процесса и факторов производственной среды.

Модуль 2. Гигиена труда в системе мероприятий из здравоохранения трудящихся. (2/72)

ЗМ 2.1. Гигиена труда в строительстве - (2/72).

ЗМ 2.2. Организация труда на рабочем месте.

Annotation of the program of educational discipline is «Hygiene of labour»

Purpose: theoretical and practical preparation of specialists on a labour in relation to development of principles of creation of workplaces of operators protection, taking into account psychical processes and qualities of man and requirements to the technical devices and environment, effluent from the features of human activity.

Module 1. Hygiene of labour - (2/72).

CM 1.1. Actuality of question of cooperation of user and videodisplay terminal.

CM 1.2. Hygienical estimation of organization and equipment of workplaces with VDT of PEVM.

Module 2. Hygiene of labour

CM 2.2. Ergonomics requirements to organization of workplace of operator - (2/72).

CM 2.1. Problems of co-operation of man and modern technique.

РОЗДІЛ II

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Гігієна праці»

2.1. Структура робочої програми навчальної дисципліни «Гігієна праці»

Характеристика підготовки бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<i>Кількість кредитів відповідно до ECTS – 4; у тому числі: модулів 2; змістових модулів – 4; самостійна робота.</i>	<i>Шифр та назва напрямку: 0921 (6. 060101) «Будівництво»</i>	<i>Обов'язкова. Рік підготовки: 3, 4. Семестр: 6, 7.</i>
<i>Кількість годин: усього – 144; за змістовими модулями (ЗМ): ЗМ1.1- 36 год.; ЗМ1. 2 – 36 год.; ЗМ2.1- 36 год.; ЗМ2. 2 – 36 год.;</i>	<i>Шифр та назва спеціальностей: «Охорона праці в будівництві».</i>	<i>Лекції: кількість годин -31. Практичні роботи: кількість годин -15. Лабораторні роботи: 16 Самостійна робота: кількість годин - 82.</i>
<i>Кількість тижнів викладання дисципліни: 16. Кількість годин на тиждень: 4.</i>	<i>Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр.</i>	<i>Вид контролю: залік.</i>

2.2. Тематичний план дисципліни.

Модуль 1. Гігієнічна характеристика та оздоровлення умов праці (2/72)

(кількість кредитів/годин)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Наукові, правові та організаційні основи гігієни праці (1,0/36)

(кількість кредитів/годин)

Навчальні елементи

1. Теоретичні основи гігієни праці.
2. Законодавство в галузі гігієни праці.
3. Аналіз та прогнозування профзахворювань.

ЗМ 1.2. Біологічна дія і гігієнічна характеристика трудового процесу та факторів виробничого середовища.

Навчальні елементи

1. Аналіз умов праці
2. Гігієнічне нормування факторів виробничого середовища.
3. Санітарно – гігієнічні вимоги до факторів трудового процесу.

Модуль 2. Гігієна праці в системі заходів з охорони здоров'я працівник. (2/72)

(кількість кредитів/годин)

ЗМ 2.1. Гігієна праці в будівництві(1,0/36)

(кількість кредитів/годин)

Навчальні елементи

1. Санітарно - гігієнічні особливості будівельного виробництва.
2. Основи санітарного нагляду.
3. Загальні санітарно – гігієнічні вимоги до розміщень підприємств.

ЗМ 2.2. Організація праці на робочому місці. (1,0/36)

(кількість кредитів/годин)

Навчальні елементи

1. Гігієнічна оцінка виробничих приміщень .
2. Атестація робочих місць за умовами праці.
3. Проектування органів керування робочих місць .

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та формами навчальної роботи студента.

Модулі (семестри) та змістові модулі	Усього кредит/год	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Сем., прак.	Лаб.	СРС
Модуль 1	2/72	16		16	40
ЗМ.1.1.	1,0/36	8		8	20
ЗМ 1.2.	1,0/36	8		8	20
Модуль 2	2/72	15	15		42
ЗМ.2.1.	1,0/36	8	8		21
ЗМ 2.2.	1,0/36	7	7		21

2.3.1. — Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
1	2
Модуль 1. Гігієнічна характеристика та оздоровлення умов праці.	
Тема 1. Вступ в гігієну праці. Основні поняття й визначення в гігієні праці, зв'язок з іншими науками. . Історія розвитку й етапи формування гігієні праці як науки. Профілактична спрямованість гігієни праці.	2
Тема 2. Методологія гігієни. Предмет, завдання й методи гігієни праці. Здоров'я людини й фактори зовнішнього середовища, які його визначають. Виробниче середовище й фактори, які його формують.	2
Тема 3. Аналіз умов праці. Гігієнічні критерії й класифікація умов праці. Шкідливі й небезпечні фактори. Фактори, які складають умови праці.	2
Тема 4 Гігієнічне нормування факторів виробничого середовища.Сфера застосування й загальні положення гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості й безпеки факторів виробничого середовища.	2
Тема 5. Трудовий процес. Важкість та напруженість праці. Оцінка параметрів трудового процесу.	2
Тема 6. Загальні положення. Повітря робочої зони. Вентиляція виробничих приміщень.	2
Тема 7. Іонізуючі випромінювання. Електромагнітні поля та електровипромінювання радіочастотного діапазону. Випромінювання оптичного діапазону.	2
Тема 8. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних. захворювань та аварій на виробництві. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та профзахворюваності на виробництві.	2
Модуль 2. Гігієна праці в системі заходів з охорони здоров'я працівників.	
Тема 1. Особливості будівельного виробництва. Санітарно - гігієнічні особливості будівельного виробництва. Захворюваність будівельників. Оздоровчі заходи.	2
Тема 2. Основи санітарно – епідемічного нагляду. Запобіжний санітарний нагляд за будівництвом. Гігієнічна експертиза під відведення земельного майданчика. Порядок проведення контролю за реалізацією генпланів.	2
Тема 3. Проведення гігієнічної експертизи проектної документації. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення підприємств, до виробничих і допоміжних приміщень.	2
Тема 4. Мета, задачі та юридичні основи поточного нагляду. Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів.	2
Тема 5. Атестація робочих місць за умовами праці, мета, задачі атестаційних комісій, карти умов праці. Оцінка технічного рівня робочого місця.	2
Тема 6. Освітлення виробничих приміщень та будівельних майданчиків.	2

Продовження табл.

1	2
Тема 7. Законодавство в області гігієни праці. Правові основи гігієни праці. Керування й нагляд за гігієни праці.	2
Тема 8. Навчання з питань охорони праці. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.	2
Всього	30

2.3.2. Лабораторні заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин
Модуль 1. Гігієнічна характеристика та оздоровлення умов праці	
Тема 1. Методика гігієнічної оцінки мікроклімата на робочому місці.	4
Тема 2. Методика гігієнічної оцінки шуму на робочому місці.	2
Тема 3. Методика гігієнічної оцінки ЕМП на робочому місці.	2
Тема 4. Методика гігієнічної оцінки важкості праці на робочому місці	2
Тема 5. Методика гігієнічної оцінки напруженості праці на робочому місці	2
Тема 6. Методика гігієнічної оцінки освітлення виробничих приміщень.	2
Тема 7. Методика гігієнічної оцінки вібрації на робочому місці	2

2.3.3. Практичні заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин
Модуль 2. Гігієна праці в системі заходів з охорони здоров'я працівників.	
Тема 1. Ергономічне забезпечення організації робочого місця будівельника	2
Тема 2.. Забезпечення проектування і організації робочого місця оператора за пультом керування при виконанні роботи сидячи.	2
Тема 3. Ергономічне забезпечення проектування кабін транспортних засобів.	2
Тема 4. Ергономічні методи визначення працездатності людини	2
Тема 5. Методика комплексної гігієнічної оцінки умов праці	2
Тема 6. Порядок та організація проведення атестації робочих місць за умовами праці	2
Тема 7. Заповнення Карти за умовами праці. Визначення пільг і компенсацій.	3

2.4. Індивідуальні завдання: курсовий проект (робота), РГР, контрольна робота тощо

Курсовий проект на тему - "Організація робочого місця будівельника".

Обсяг курсового проекту:

- пояснювальна записка – 15 20 аркушів, в якій приводяться відповідні розрахунки;
 - графічна частина виконується на листі формату А1, на якому студент розміщує: оптимальну конструкцію робочого місця будівельника;
 - компонує робоче місце будівельника із забезпеченням необхідної площі, об'єму приміщення і колористичного оформлення;
 - пульта керування із сумісним інформаційним і моторним полями;
 - зони досяжності для запроектованого пульта керування.
- Усього на курсовий проект передбачено 30 годин самостійна навчальна робота студента (СРС).

2.5. Самостійна навчальна робота студента.

Оскільки в затвердженому навчальному плані передбачена самостійна робота студента тільки в рахунок часу, не внесено в учбове навантаження викладача, прийнятною є лише одна форма самостійної роботи – наполегливе самостійне опрацювання та вивчення всіх матеріалів, передбачених розділом 2.4. цієї програми, а також Інтернет-видань та новітньої періодики, згідно з такою тематикою:

1. Знайомство з ергономічним забезпеченням організації робочого місця оператора за дисплеєм.
2. Знайомство з ергономічним забезпеченням проектування і організації робочого місця оператора за пультом керування при виконанні роботи сидячи.
3. Знайомство з ергономічним забезпеченням проектування робочого місця верстатника.

4. Знайомство з ергономічним забезпеченням проектування кабін транспортних засобів.
 5. Знайомство з ергономічними методами визначення працездатності людини – оператора.
 6. Контроль стану оператора системи «людина - машина».
 7. Визначення енергетичних характеристик зорового аналізатора.
 8. Знайомство з основними нормативними документами з гігієни праці.
 9. Знайомство з керівними нормативними документами (ДНАОП) з гігієни праці користувачів ВДТ ПЕОМ.
 10. Знайомство з керівними нормативними документами (ДНАОП) з атестації робочих місць за умовами праці.
 11. Знайомство з міжнародними стандартами, що регламентують роботу користувачів ВДТ ПЕОМ.
 12. Знайомство з основними параметрами трудового процесу.
 13. Знайомство з основними параметрами факторів виробничого середовища.
 14. Знайомство з гігієнічною оцінкою ЕМП та статичної електрики на робочому місці користувача ВДТ ПЕОМ.
 15. Знайомство з методикою заповнення Карти умов праці.
- Усього: 84 години
(в т.ч. 30 годин КП)

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Поточний контроль засвоєння матеріалу курсу проводиться у формі тестів за бальною шкалою для кожного змістовного модуля.

Підсумковий контроль визначає систему й структуру знань студента у цілому. Він проводиться у формі заліку на підставі результатів поточного контролю, а також успішного засвоєння проблемних питань, винесених на самостійну підготовку.

Студенти, які успішно виконали у встановлений термін усі навчальні завдання, допускаються до заліку.

Види й засоби контролю та відповідну максимальну кількість балів наведено в табл. 2.1.

Види та засоби контролю (денне навчання)

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ № 1. Тестування	25%
ЗМ № 2. Контрольна робота	35%
Підсумковий контроль з МОДУЛЯ (залік письмовий)	40%
Усього за модулем	100%
МОДУЛЬ 2. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ № 1. Тестування	15%
ЗМ № 2. Контрольна робота	20%
Курсовий проект	25%
Підсумковий контроль з МОДУЛЯ (диф.залік)	40%
Усього за модулем	100%

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

% набраних балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0-25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, інтернет-адреси	Змістовий модуль, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi - Вся база «Законодавство України»;	ЗМ 1-2
2. http://www.dnopr.kiev.ua/ - Державний комітет України з нагляду за охороною праці;	ЗМ 1.1.-2.2.
3. http://document.org.ua/dnaop/sndex.php Реєстр ДНАОП. Перелік нормативних актів з охорони праці.	ЗМ 1.1.-2.2.
4. Охорона праці в Україні. Нормативні документи. – К.: КНТ, 2004. -440с.	ЗМ 1.1.-2.2.
5. Трахтенберг І.М., Коржунов М.М., Чебанов О.В. Гігієна праці на виробництві. – К.: 1997.	ЗМ 1.1.-2.2.

1	2
6. ДСТУ 2293-99. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.	ЗМ 1.1.-2.2.
7. ДНАОП 0.04-4.12-05. Типове положення про навчання з питань охорони праці.	ЗМ 1.1.
8. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Постанова Кабінету Міністрів України № 25 серпня 2004 р. N1112.	ЗМ 1.2.
9. ГОСТ 12.0.003-74*. ССТБ. Опасные и вредные производственные факторы. Классификация.	ЗМ 2.2.
10. ДНАОП 0.00-1.31-99. Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин.	ЗМ 2.2.
11. А.М.Шевченко, О.П. Яворовський «Гігієна правці»(методика досліджень та санітарно – епідеміологічний нагляд)-Вінниця; Нова книга, 2005.-528с.	ЗМ 1.1. – ЗМ 2.2.
12. А.А. Каспаров «Гигиена труда и промышленная санитария», М.: «Медицина», 1981.	ЗМ 1.1
13. Жидецкий В.Ц., Джигирей В.С., Мельников О.В. Основы охорони праці. Підручник. – Львів: Афіша, 2000. – 350 с.	
14. Батлук В.А., Готіашвілі Г.Г. Охорона праці в будівельній галузі: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006.-550с.	ЗМ 2.1.-2.2.
15. Кондратьев А.И., Местечкина Н.М. Охрана труда в строительстве. – М.: Высш. Шк., 1990.	ЗМ 2.1.
16. Основы охорони праці: Навчальний посібник. / За ред. Березуцького В.В. - Х.: Факт, 2005. - 480 с.	ЗМ 2 -3
17. Основы охорони праці. Лабораторний практикум. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України. За ред. Б. М. Коржика. –Харків: ХДАМГ, 2002. - 106 с.	ЗМ 2-3
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. СНиП II-4-79. Естественное и искусственное освещение.	ЗМ 2
2. ГОСТ 12.4.011-89. ССТБ. Средства защиты работающих. Общие требования и классификация.	ЗМ 2-3
3. ГОСТ 12.4.026-76 ССТБ. Цвета сигнальные и знаки безопасности.	ЗМ 2-3
4. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.	ЗМ 2
5. ГОСТ 12.1.004-91.ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования.	ЗМ 3
6. ГОСТ 12.2.003-91. Оборудование производственное. Общие требования безопасности	ЗМ 2
7. ГОСТ 12.1.030-81.* ССБТ. Электробезопасность. Защитное заземление, зануление.	ЗМ 3
8. ДСН 3.3.6.042 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.	ЗМ 1.1.
9. ГОСТ 12.4.011.89. ССБТ. Средства защиты работающих. Общие требования и классификация.	ЗМ 2.1.
10. ДНАОП 0.00-1.32-01. Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок..	ЗМ 3

Продовження табл.

1	2
11. ДНАОП 0.00-1.21-98. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів	ЗМ 3
12. ДБН В.1.1-7-2002. Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва.	ЗМ-3
13. ДСТУ 2272:2006. Захист від пожежі. Терміни та визначення основних понять.	ЗМ-3
14. СНиП 12.1-004-91. ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования	ЗМ-3
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкції до виконання робіт, плакатів тощо)	
1. Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни «Виробнича санітарія» і «Гігієна праці» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 7.092202 – Охорона праці на електротранспорті» і 3 курсу спец. 6.092100 - Охорона праці в будівництві».) / Укл. Будянська Е. М., Нестеренко С.В., Дмитрігв С.Л. – Харків: ХНАМГ, 2007.	ЗМ 1.1.- ЗМ 2.2.
2. Жигло Ю.І., Гарьковець А.М., Дмитрієв С.Л. Методичні вказівки до лабораторних робіт з курсу «Ергономіка» для студентів спеціалізації «Охорона праці в будівництві» Частина І. ХНАМГ 2004.	ЗМ 2.1.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Нікітченко Ольга Юріївна

Програма і робоча програма навчальної дисципліни **«Гігієна праці»** (для студентів за напрямом підготовки 0921 (6. 060101) «Будівництво» спеціальності: «Охорона праці в будівництві»).

Редактор: М.З. Аляб'єв
Верстка: І.В. Волосожарова

План 2010, поз. 118 Р

Підп. до друку 21.10.2010 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60x84 1/16
Ум. друк. арк. 1,0
Зам. № 6444

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001